

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدین وسیله گزارش جلسه دویست و شصت و ششم مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان مورخ

۱۳۸۵/۴/۱۹ مشتمل بر ادامه بررسی لایحه حمایت از حقوق مصرف کنندگان به شرح ذیل تقدیم می گردد:

ماده ۱۴:

بررسی: در رابطه با ماده ۱۴ در این جهت که آیا اشکال وارده بر بند ۴ ماده ۱۲ بر این ماده وارد می باشد بعضی می فرمایند صدر ماده مشتمل بر اشکال سابق می باشد ولی ذیل آن خیر و بعضی می فرمایند سازمان تعزیرات وقتی زیر نظر قوه قضائیه نباشد خلاف قانون اساسی است و ذیل نیز (بر اساس قوانین و مقررات موضوعه) شامل قوانین قبل از انقلاب مثل قانون تجارت نیز می شود و لذا خلاف شرع است. و بعضی می فرمایند با توجه به اینکه عبارت دارد یا خود انجمن رسیدگی می کند و یا ارجاع نماید قهراً کار قضایی است و صحبت های فراوانی بعمل آمد. و لذا آراء ذیل داده شد:

۱- اطلاق صدر ماده به لحاظ موردی که ارجاع به سازمان تعزیرات بدون درخواست مصرف کننده و شاکی باشد که قهراً درخواست ذیحق در کار نیست خلاف شرع است و اشکال بند ۴ ماده ۱۲ وارد می باشد. (۱ رأی از ۷ رأی)

۲- ذیل ماده ۱۴ عبارت (بر اساس قوانین و مقررات موضوعه) شامل مثل قانون تجارت و یا سایر قوانین قبل از انقلاب نیز می شود لهذا خلاف شرع است. (۳ رأی از ۷ رأی)

ماده ۱۶:

بررسی: در رابطه با ماده ۱۶ بعضی می فرمودند اطلاق این ماده به لحاظ اینکه حکم به جبران خسارت شامل مواردی که فروشنده علم ندارد نیز می شود خلاف شرع است و نیز طبق تبصره مسؤولیت جزائی بعهدده مدیرعامل و یا مدیرمسئول قرار گرفته است با اینکه چه بسا وی جاهل به امر بوده است ولی فروشنده مطلع است و یا عاملین مطلع بوده اند. و حکم به جبران خسارت او در این صورت خلاف شرع است و در قبال بعضی می فرمایند در تبصره عبارت (که موجب ورود خسارت و اضرار به مصرف کننده شده است) رافع اشکال است چون فرض استناد به وی می باشد و همین طور در تبصره نیز مسؤولیت با او می باشد و قهراً جزء برای مواردی است که مجازاتی باشد که قهراً کوتاهی از طرف وی رخ داده است نه اینکه او هیچ کوتاهی نکرده و مثلاً یکی از کارگران عمداً خلافی را مرتکب شده باشد و بعد از صحبت هائی به شرح ذیل تصمیم گیری بعمل آمد.

۱- اطلاق ماده ۱۶ شامل مواردی که وارد شدن خسارت استناد به موجب ندارد می شود و لذا چون موجب از نظر عرف اعم از استناد شرعی می باشد با اینکه مستقیم و غیرمستقیم را ذکر نموده است و لذا خلاف شرع است. (۲ رأی از ۷ رأی)

شماره: ... ۸۵/۴۸/۱۲۳
تاریخ: ... ۱۳۸۵/۴/۲۰
پوینت: ... صلوات

۲- تبصره ماده ۱۶: توجه مسؤولیت جزائی به مدیرعامل یا مدیرمسؤول در صورتی که استناد به وی نداشته باشد بلکه مستند به شخص حقوقی باشد با اینکه مدیر عامل تمام وظایف خود را انجام داده است ولی دیگران خلاف کرده اند خلاف شرع است. (۴ رأی از ۷ رأی)

ماده ۱۷:

بررسی: در ماده ۱۷ اطلاق ارجاع دادن اتحادیه صنفی شکایت‌ها را به سازمان تعزیرات حکومتی در صورتی که خود شاکی درخواست آن را نکرده باشد خلاف شرع است. (۲ رأی از ۷ رأی)

ماده ۱۹:

بررسی: در ماده ۱۹ و تبصره آن اطلاق آن شامل مواردی می‌شود که تخلفات مواد ۳ تا ۸ ولو وجود دارد ولی مصرف‌کننده با توجه به اینکه احتمال می‌دهد چنین خسارتی متوجه وی شود مصرف نموده است این اطلاق خلاف شرع است. (اتفاق آراء، ۷ رأی)

ماده ۲۰:

بررسی: در ماده ۲۰ اطلاق (کالای فروخته شده) شامل مواردی که خریدار مایل به فسخ معامله نیست نیز می‌شود و این اطلاق خلاف شرع است چون حتی مخالف موارد مشروع اختیار خریدار طبق ماده ۲ می‌باشد زیرا ممکن است خریدار انتخاب ارش و یا امضاء نماید و فسخ ننماید. (۳ رأی از ۷ رأی)

سایر اعضای این ماده را منصرف از اینجا می‌دانند.

ماده ۲۲:

بررسی: در ماده ۲۲ چون عموم «سایر قوانین» شامل قوانین قبل از انقلاب مثل قانون تجارت می‌شود و لذا خلاف شرع است. (۲ رأی از ۷ رأی)

تذکر: اگر این ماده موجب تعمیم در آنچه که مصوب شورای مصلحت نظام است شود باید توسط آن شوری تعمیم داده شود و تعمیم آن از طریق مجلس خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی است.

در ادامه طرح احیاء معاونت پرورشی و تربیت‌بدنی در وزارت آموزش و پرورش مورد رسیدگی قرار گرفت و خلاف شرع یا قانون اساسی شناخته نشد.

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان